

Иса – физикалық күйде «Құдайдың ұлы» болуы мүмкін емес

Ұлдың төрт түрі бар: асыранды, өгей, туган және астарламалы мағынада. Исаның асыранды немесе өгей ұл болуы мүмкін емес, өйткені Құдайдың әйелі болмаған және ешкім Оның мұрагері бола алмайды. Және Иса Құдайдың туган ұлы болуы мүмкін емес, өйткені ол Құдайдың ұрығынан (ол туралы ешбір жерде сөз де қозғалмайды), оның жорамал әйелінен (оның бар болғаны туралы да еш жерде айтылмаған) жараптамаған. Лұка ұлды болудың астарлы мағынасын талдағанда «шыншылдық» деп түсіндіреді. (Лұка 23:47, Марқа 15:39). Егер Исаны, оның жыныс катынасынсыз тұғанын ескере отырып, Құдайдың туган ұлы деп болжаку жасалса, йаҳудилерге жіберген хатының 7:1-3 жыры оңдай шешімнің терістігін дәлелдейді. Онда: «Сәлім патшасы Мәліксадық – Құдайдың дін қызметшісі, патшаларды женип келе жатқан Ибрахимды тосып алғып бата берді; Ибрахим оған тапқан олжасының оннан бірін бөліп берді. Оның атының мағынасы: бірнешіден – ақиқаттың патшасы, Сәлім патшасы, яғни, бейбітшілік патшасы, әкесі жоқ, шешесі жоқ, үрім-бұтағы жөнінде маглұматы жоқ, жасаған қундерінің басталуы, өмірінің соңы жоқ, Құдайдың ұлында, мәнгілік діни қызметкер болып қалады». Енді, «үштікке» ата тегі жоқ тұлға кіргізілмегендеге, жер бетіндегі анадан туылғанның кіргізілуі ерсі болып көрінбей мә?

Иса «үштіктің» екінші тұлғасы болған емес

Інжілдегі Матайдың 28:19 тарауындағы Исаның жарлығы деп алынған жырда: «Сонымен, барындар, барлық халықтардың Әкесі, Ұлы және Киеle Рұh құрметіне шоқынуды үйретіндер», дегенде, ол «үштіктегі» дәрежеде Екінші тұлға болып табылады. Бұның жалған екендігін дәлелдеу үшін, бұл туралы тек Матайдан басқа еш жерде жазылмағанын ескеру кажет. Матай асыра сілтеп айтуымен белгілі және Пик мырзаның Інжілге қатысты түсіндірмесінде жоғарыда айтылған жырларына байланысты былай деген: «Ерте уақыттағы шіркеуде бұндай жалпы әлемдік үндеу сакталмаған, егер ол туралы белгілі болған деп жобалаған болсақ та. Үш қайыра шоқыну кейінгі идеологиялық енгізу болып табылады».

Жоханның 1-ші жолдау хатында осыған үкіс жасандылықты көреміз. Онда: «Аспанда үшеуі қуәлік етеді: Әке, Сөз және Киеle Рұh; бұл үшеуі – бірлік. Жерде де үшеу қуәлік етеді: рух, су және қан; бұл үшеуі бір деректі растайды», – делінген. Інжілге түсініктемесінде, қасиетті Дж. Р. Даммелу келесі пікірін айтады: «Бұл сөздердің тұпнұсқаға жатпайтыны анық байқалады. Бірақ олар төртінші ғасырдың басындағы грек қолжазбаларынан табылған және шіркеу басшыларының кейбіреулері оны бесінші ғасырдың ортасынан бұрын келген деп айтады. Шіркеу басшылары бұл үзінділерді «үштікті» жарияладап түсіндіретін, басында түсініктеме ретінде, сонынан жазбага енгізілген тұпнұсқаның бір бөлігі деп қабылдаған. Пик мырзаның Інжілге түсініктірмесінің 920 бетінде бұл жырлар туралы: «Сөздер: аспанда... жерде...», – дегендегі тұпнұсқаға сай емес, сондықтан жарамсыз, – олар ерте кезде қосымша жазба ретінде енгізілген», – дейді.

Христиан діни ғұламаларының өздері Библияның осы айаттарында қателіктер кеткен деп мойындаиды, сондықтан «үштік» және онда Исаның екінші орында тұруы ойдан шығарылған қағида.

Сөйтіп, Исаның Құдай да емес, Құдайдың ұлы да емес екендігі анықталды.

Бұдан басқа да мәліметтер алғыныз келсе,
Ахмадийа Мұсылмандар Жамағатына хабарласыңыз:

Интернет: <http://alislam.org/russian>
Алматы тел. (727) 291 49 81, факс 291 04 58

Семей (7222) 42 17 59

Шымкент (7252) 57 22 94

Бішкек (996312) 44 23 09

Казан (8435) 22 11 98

Мәскеу (495) 360 27 90

Электронды пошта nurymt@gmail.com

Was Jesus God or Son of God? (Kazak) 7/2008

БАРШАҒА – СҮЙІСПЕНШІЛІК,
ЕШКІМГЕ – ӨШПЕНДІЛІК

ХАЗРЕТТИ ИСА МӘСІХ ҚҰДАЙ Да, ҚҰДАЙДЫҢ ҰЛЫ Да БОЛМАҒАН

© Артемий Лебедев

КИЕЛІ КІТАПТАҒЫ ҚУӘЛІКТЕР

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
Үлттық Ахмадийа Мұсылман Жамағаты

«Расында, иман келтірмегендер: «Әлбетте, Марийам ұлы Мәсіхті – Құдай», – дейді. Ал, Мәсіхтің өзі : «Ей, Исрайл ұрпақтары! Менің Раббы және сендердің Раббыларың – Аллаға иман келтіріндер», – деген (5:73).

«Көктегі өзімнің Әкем, сендердің Әкелерің, менің Құдайым, сендердің Құдайларыңа қотерілемін.» (Інжіл, Жохан 20:17).

Иса Құдай болмаған

Құрметті христиандардың көпшілігі Исаны (алияхиссалам) Құдай және «үштіктің» екіншісі деп есептейді. Бірақ мынандай сұрақ туындаиды: Исаның өзі «мен – Құдаймың» деді мे? Инжілді зерделеп оқығанда, олай емес екендігі анықталады. Бір жерде былай жазылған: «Неге мені ізгі дейсін? Құдайдан басқа ешкім де ізгі емес.» (Марқа 10:18). Осы сөздерімен Иса өзінің Құдай емес екендігін анық айттып отыр. Бұл жерде біз Исаның адам екенін ашық мойындағанын, оның Құдайдың Құдыреті мен Игілігіне таласпайтынын көреміз. Крестке керілген сэтте ол жан ұшыра: «Құдайым, Құдайым! Сен мені неге тастап кеттің?» – дейді. (Марқа 15:34). Егер Иса Құдай болған болса, онда ол «Құдайым, Құдайым!..» – деп кімді шақырды? Құдайдың Құдайы болуы – ақылға сия ма?!

Иса Елші және Пайғамбар болған

Ол сахабаларға қарап: «Сендерді кабыл көргендер, мені де қабыл көреді; мені қабыл көргендер – Мені Жібергенді мойындаиды.» (Матай 10:40; Лұка 10:16; Жохан 12:44). Исаның өзі Құдай болатын болса, онда оны жіберген кім? Келесі сөзі де осы жағдайды растайды: «Менің ілімім менікі емес, – мені Жібергендікі» (Жохан 7:16), және: «Мәңгілік өмір, бұл – Сені, жалғыз да һақ Құдайды және Өзің жіберген Файсаны Мәсіхті тану» (Жохан 17:3). Тағы: «Әке, мені Өзіңнің жібергеніңде иланулары үшін Сенің менімен, ал менің Сенімен тығыз байланыста тұрғанымыздай, бәрі де біртұтас болсын» (Жохан, 17:21). Және: «Мен өздігімнен ешнэрсе істей алмаймын, Әкемнен естігенімді үкім етемін, менің үкімім әділ, ейткені өз еркімді емес мені жіберген Әкемнің еркін орындаимын. Егер мен өзімө өзім күә болсам, онда менің күәлігім жеткіліксіз болар еді» (Жохан 5:30-31). Осы айтылған сөздер, Иса өзің Құдай жіберген Пайғамбар деп санайтынын дәлелдейді. Өзін пайғамбар дәрежесінде қабылдамай мазақ қылғандарға: «Өз елі мен үй ішінен өзге жерде пайғамбар қадірсіз калмас», – дейді (Марқа 6:4).

Құдай Бір - Жалғыз ғана

Исаның айтуыша, Құдай – Бәрін білуші; ал Исаның өзінің білімі шектеулі. Ол: «Құн жайында, немесе сағат жайында ешкім білмейді, аспандағы перштегер де, Ұлы да. Тек – Әке ғана біледі. (Марқа 13:32). Тағы бірде, ғұламалардың бірі Исадан парыздардың арасындағы ең бастысы қайсысы деп сұрағанда, Иса былай деп жауап берген: «Исрайл, құлақ сал! Біздің Құдаймызы – жалғыз ғана Құдай» (Марқа 12:28-30), бұл жерде Құдайдың Исрайлдіктерге Мұса арқылы жіберілген қатаң зандарының басты өсінеті екенін айтады, сөйтіп еш ымыраға келмей былай бұйырады: «Жаратушыны, Құдайды бар жандарынмен, адап жүректеріңмен, бар күш куаттарынмен сүйіндер», – деп (Зан. қайтал. 6: 4-9).

Неге оны Құдай немесе

Құдайдың ұлы деп атаған?

Исаның өзін Құдайдың ұлымын деуі, оның Құдай екендігіне ешібір дәлел бола алмайды. Барлық адам баласын ол Құдайдың балалары деп анықтаған: «Жер бетінде ешкімді Әкем демендер, ейткені сендердің Әкелерің Біреу ғана, Ол қоқтерде», – деп (Матай 23:9). Кейбіреулер, «Құдай» деген сөз Исаға қатысты қолданғандақтан, Ол – Дара әрі Құдай дейді; бірақ ол олай емес, себебі Исход 7:1 тарауында Құдай Мұсаны перғауын үшін Құдай деп атаған, оның інісі Харұнды – оның Пайғамбары деген. Иса Мәсіхтің бұл жайында айтқанын түсінбеген Исрайлдіктер, оны таспен ұрып өлтірмек болғанда, Иса өзінің сөзін нактылы мағынада емес, астарлы түрде айтқанын түсіндірген. «Сонда йаҳудилер тас альп, оны ұрмақ болды. Файса оларға: «Көз алдарында Әкем тапсырған көп ігі істер істедім; солардың қайсысына бола мені тас лақтырып өлтірмексіндер?» – деді. Йаҳудилер: «Сені ігі істерің үшін емес, Құдайға тіл тигізгенің үшін, өзің адам бола тұра Құдаймын дегенін үшін таспен ұрмакпаз», – дейді. Файса оларға былай деп жауап береді (Тауратқа 81:6 сүйеніп, ред.): «Сендердің зандарында жазылған емес пе: «Мен айттым – сендер Құдайсындар», – деген. Сонымен Құдай Өзінің Сөзі жеткендерге «құдайсындар» деген. Ал, Киелі жазбалардың күшін жоюға болмайды. Онда Әкемнің Өзі тағайындал, жіберген мен «Құдайдың ұлымын», – десем, қалайша «Құдайға тіл тигіздін», – деп айта аласындар?- дейді (Жохан 10: 30-36).

«Құдай ұлы» дегенеміз не?

«Құдайдың Ұлы» – деген сөз Мәсіхке дейін де, жаҳудилікте, тіпті одан бұрынғы басқа діндерде де қолданылған. Расында бул сөздің мағынасы көне замандағыдай, ескі сөз. Жаратылыстың басталуы 6:2 тарауында Құдайдың ұлдары адамдардың қыздарын әйелдікке алғандары туралы айтылады.

Исрайлге қатысты (яғни, Жақыпқа) Құдай былай деген: «Исрайл Менің ұлым, Менің тұнғышым», (Исход 4:22). Құдай Тағалаға сарай салып берген Сүлейменге де Құдай былай деген: «Ол да (Сүлеймен) Менің ұлым болады, ал Мен оның Әкесімін». Таурат заңын зерделеп қарайтын болсақ, «Құдай ұлы» деген сөздің мағынасы еш уақытта Құдайдың сипатын білдіру үшін қолданбаған немесе Құдайдан бөлінбейтін біртұтас іспетті және физикалық қүйдегі ажыраған қандай да бір болмыс емес. Бұл сөздер шынышылдарға, пайғамбарларға және патшаларға байланысты кеңінен жиі қолданған. Мысалы, Дауітке Құдай Зәбүрдің 2:7 жырында: «Сен Менің ұлымсың, Мен сені бүтін тұдым...» – деген. Бұл жерде сұрақ туындаиды: осы сөздің мәніне Иса жаңа түсініктеме енгізді ме? Тіпті Инжілді үстірт қарағанның өзінде: жоқ, деп айтұға болады. Иса қайырымдыларды «Құдайдың ұлдары» деп атаған (Матай 5:9). Ол өзінің ізбасарларын тақуалыққа шақырғанда: «Аспандағы Әкелеріңің ұлдары боласындар...» – деген. Тағы: «Сонымен, Аспандағы Әкелерің қандай кәміл болса, сендер де сондай кәмілдікке жетіндер», (Матай 5:48). Өлімнен кейін қайта тірлөтіндерді де «Құдай ұлдары» деген, ейткені оларды перштегерге теңеген (Лұка 20:36).

Иса – Құдайдың физикалық қүйде

«тұған ұлы» емес

Сонымен мәлім болды, Иса йаҳудилердің терминологиясына немесе Тауратқа ешқандай жаңа түсіндірме енгізбегені. «Құдайдың ұлдары» – деген сөзді ол шынышыл, адап адамға ғана қатысты қолданған. Иса дәл осы мағынада ғана «Құдай ұлы» деп атаған. Ол шынышыл әрі нағыз Пайғамбар еді. Исрайл Пайғамбарлары әр заманда қолданғандай, Иса астарлы түрде қолданған «Құдайдың ұлы» деген сөздің келісімді мағынасына жаңа әрі келенсіз түсінік беріліп қолдануы, өкінішті қолайсыздық туғызады. Енді бұл сөзben Құдайды да, көзіргі замандағы христиандықтарға Уштікте Екінші тұлғаның мағынасын да білдіруге мәжбүрлеуде.